

TA'MINOT ZANJIRIDA LOGISTIKA STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH

Sarimsaqov Akbarjon Muminovich

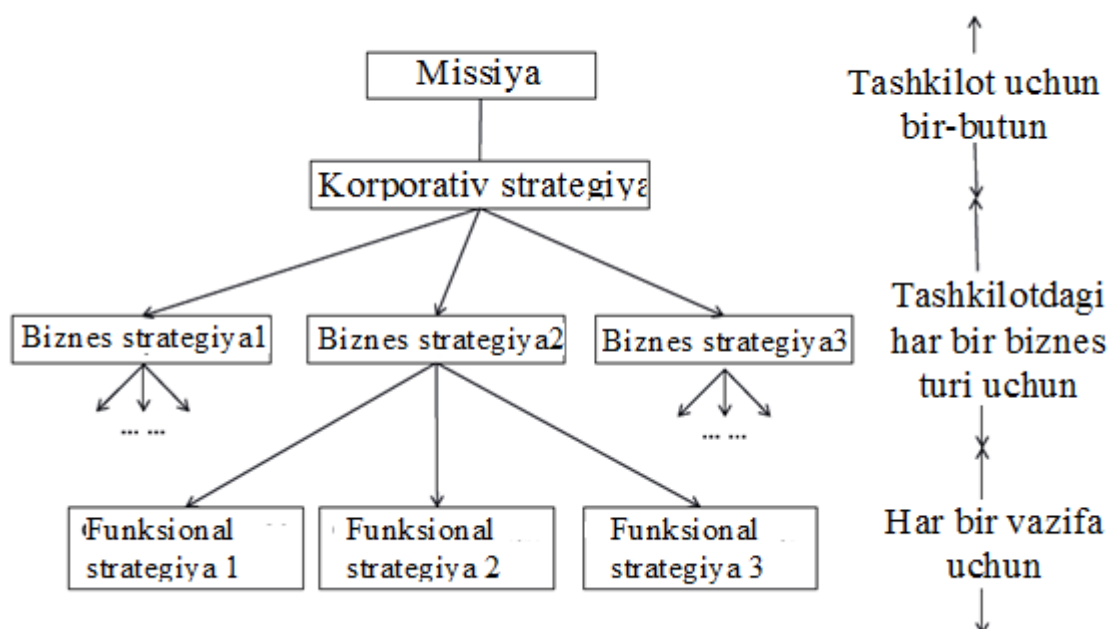
"Transport losistikasi" dotsenti, asarimsaqov123@gmail.com

Xamidov Sarvar

Andijon Mashinasozlik instituti 1-kurs magistranti

Tashkilot uchun ahamiyatlilik darajasiga qarab rejalashtirish bo'yicha qarorlari uch turga bo'linadi:

- 1) strategik - eng muhimi, umumiy yo'nalishni belgilovchi tashkilot faoliyati (uzoq muddatli ta'sir ko'rsatadi, katta resurslarni talab qiladi va eng xavfli hisoblanadi);
- 2) taktik reja o'rta muddatli istiqbolda strategiyani amalga oshirish bilan bog'liq bo'lganlar (batafsilroq ishlab chiqilgan, resurslar va kamroq xavfli);
- 3) tezkor ishlar batafsil ishlab chiqilgan va faoliyat turlariga tegishli yaqin kelajak uchun - ularni amalga oshirish ancha cheklangan resurslar qo'shimcha talab qiladi (xavfni bartaraf etish mumkin) [1-3].



1-rasm. Strategik shakllanish darajalari

Proceedings of International Congress on “Multidisciplinary Studies in Education and Applied Sciences”

Hosted Online from Ottawa Canada on December 10th, 2022.

www.conferencezone.org

1. Missiya - eng keng tarqalganini ko'rsatadigan deklaratsiya jamiyat manfaatlaridan kelib chiqqan holda shakllantirilgan tashkilotning maqsadlari, mijozlar, investorlar va xodimlar.
2. Korporativ strategiya - korporatsiya, o'z missiyasini diversification faoliyatini qanday amalga oshirishni rejalashtiradi) [4-7].
3. Biznes strategiyasi (diversifikatsiyalangan yoki ko'p xilma-xillik uchun multidivizion kompaniyalar) har bir biznes turini qanday ko'p tarmoqli faoliyati doirasida korporativ strategiyaga qo'shgan hissasini ifodalaydi .
4. Funktsional strategiyalar, strategik yo'nalishni tavsiflaydi, korxonaga tegishli har bir funktsiyani (xususan logistik faoliyat,) tashkilotda amalga oshiriladi. Yuqori darajadagi strategiyalar maqsadlarni va umumiy yo'nalishni belgilaydi tashkilot faoliyati va ularni qanday amalga oshirish mumkinligini funktsional strategiyalar ko'rsatadi. Tashkilotning logistika strategiyasi korxonaning umumiy strategiyasi bilan bog'liq strategik qarorlar, texnikalar, ta'minot zanjiri boshqaruvi bilan tanilgan va allaqachon amalga oshirishga imkon beradigan rejalar va usullardan iborat [8-10].

Logistika strategiyalarining turlari. Logistikada eng keng tarqalgan strategiyalar o'z ichiga "turish (story)" strategiyani oladi. Ko'p manbalarda "turish (story)" strategiya deb ataladi, "Turish (story)" logistikasini maqsadi har bir operatsiyani tejalgan resurslar: odalar, maydon, zaxira, jixoz vaqt va .boshqalar bilan bajaradi. Logistika strategiyalarining takomillashtirish zanjirining quydagi bo'lagidagi yo'qotishlarni aniqladi.

- 1 Yetkazib berilayotgan resurslarning sifati (xom ashyo, materiallar, armatura, ehtiyot qismlar va boshqalar) va tayor mahsulotlar ham com past iste'molchilar talablarini qondirish uchun bo'lishi mumkin.
2. Ishlab chiqarish yoki quvvatning ortiqcha darajasi, ortqcha ishlab chiqarish yoki xozirgi davr uchun keraksiz quvvat.
3. Noto'g'ri tuzatilgan jarayon. Keraksiz operatsiyalarning mavjudligi, juda murakkab yoki uzoq jarayon.
4. Kutish. Operatsiyalar boshlanishi yoki tugashini kutish kerak qarorlar (masalan, ijrochilarga - materiallarni qabul qilish; uskunalar - almashtirish).
5. Ko'chirish. Operatsiya paytida keraksiz mahsulotlar, juda uzun harakatlar, hisoblagich yoki boshqa nomaqbul narsalarni yo'q qilish

6. Zaxira. Haddan tashqari ko'p zaxiraga ega bo'lish saqlash uchun ortqcha xarajatlarga olib keladi [11-13].

Logistika strategiyalarining takomillashtirishga tipik yondashish: joriy peratsiyalarni mukammal tahlil qilish va istemol qiymat qoshmaydiganlardan oxirgivoz kechish, to'xtashlarni tuzatish, almashishlarni ixchamlash, ko'proq zamonaviy texnologiyalardan foydalanish, quvvatlarni istemolchilarga yaqin joylashtirish, iqtisod o'Ichamlaridagi imkoniyatlarni izlash, yetkazish zanjiridagi keraksiz zvenolar va boshqalarni tuzatish hisoblanadi. Shuningdax hisobga olish kerak "turish (story)" ko'pincha dinamik va nomalum sharoitlarda ishlamasligi mumkun. Bunday sharoitlarda egiluvchan dinamiklikga asoslangan strategiyalardan foydalanish mumkin.

Dinamik strategiya. Dinamik strategiyaning maqsadi yuqori sifatda istemolchilarga xizmat ko'rsatishni ta'minlashdir [14-17].

operatsion tufayli yuqori sifatli mijozlarga xizmat yangi yoki o'zgaruvchan sharoitlarning paydo bo'lishiga javob.

Dinamizmning ikki jihati mavjud:

- tashqi sharoitlarga javob berish tezligi: dinamik tashkilotlar tashkilotlar iste'molchilar talablarini doimiy ravishda kuzatib boradilar jangchilar va ularga zudlik bilan javob berish;

- logistika xususiyatlarini sozlash qobiliyati individual iste'molchilarning so'rovlarini hisobga olgan holda (moslashtirish ishlab chiqarish, logistika va xizmat ko'rsatish).

Shunday qilib, iste'molchilarga yo'naltirilgan dinamik strategiyadan tashkilotlar foydalanadi, deb aytish mumkin [18-20], ya'ni:

- o'z so'rovlarini to'liq qondirishga intilish;
- iste'molchilarga o'z tashkilotiga qulay kirish imkoniyatini yaratish;
- o'zgaruvchan so'rovlarga moslashuvchan va tezkor javob berish;
- logistikani nafaqat qoniqtiradigan tarzda loyihalashlar iste'molchi talablari, lekin hatto ulardan oshdi;

- Bunga ishonch hosil qilish uchun sotishdan keyingi tekshiruvlarni amalga oshiring keyin iste'molchilar mamnun bo'ldi xaridlar;

- kelajakdagi bitimlarni taYorlash haqida g'amxo'rlik qiling, doimo saqlang ularning iste'molchilari, potentsial xaridorlari bilan muomala qilish lyami va boshqalar.

Mijozlaridan mamnun bo'lgan tashkilotlar oladi muhim afzalliklarga ega - biznesni takrorlash va ijobiy fikrlar boshqa odamlar va tashkilotlarga o'zingiz haqingizda tavsiyalar. Bir qarashda, "nozik" va dinamik operatsiyalarning maqsadlari va xususiyatlari ko'rinadi qarama-qarshi (1-jadval).

1-jadval

“Stroy(nozik)” va dinamik logistikaning qiyosiy tavsiflari

Faktor	"Nozik" logistikasi	Dinamik logistika
Maqsad	Samarali operatsiyalar	Ta'minlash uchun moslashuvchanlik talabni qondirish
Usul	Unimsiz joylarini qisqartirish	Iste'molchining qoniqishi
Cheklovlar	Mijozlarga xizmat ko'rsatish	Xarajatlar
o'zgarishlar dinamikasi	Uzoq muddatli barqarorlik	o'zgaruvchan sharoitlarga dinamik javobgarlik
ish	Unifikatsiyalangan va standartlashtirilgan	O'zgaruvchan, osu nazorati ko'proq mahalliy darajada urug'lanadi
Boshqaruv	Rasmiylashtirilgan doirasida boshqaruv rejalashtirish davrlari	Kamroq tuzilgan va vakolat doirasida xodimlar tomonidan qo'llab-quvvatlanadi

Amalda, ular va ular o'rtasida qat'iy farq yo'q tashkilotlar zarariga strategiyalardan faqat bittasini tanlashi shart emas boshqa. Misol uchun, agar Yetkazib beruvchi o'z mijozlari bilan aloqani yaxshilasa ami elektron ma'lumotlar almashinuvi orqali yoki materiallarni sotadi veb-sayt, keyin u bir vaqtning o'zida xarajatlarni kamaytiradi va yaxshilaydi xizmat sifati. Aslida, ikkala strategiya ham qoniqarli deb hisoblanadi. Iste'molchilarning iste'moli va arzonligi ustunlik qiladi niyami, lekin maqsadga erishish jarayonini boshqacha tasvirlaydi [21-23].

Yetkazib beruvchilar bilan strategik ittifoqlar. Strategiyaning maqsadi yetkazib beruvchilar va mijozlar bilan ittifoqlar - o'sishga erishish uning barcha ishtirokchilari ishlaganda ta'minot zanjiri samaradorligi uzoq muddatli hamkorlikdan birgalikda va birgalikda foyda ko'radi. Odatda bu strategiyadan foydalanish sabablari yaxshi mijozlarga xizmat ko'rsatish tomon, yuqori moslashuvchanlik, xarajatlarni kamaytirish, investitsiyalardan qochish istagi ruzeniya, tashkilotlarda tajriba etishmasligi. Ittifoqlarni amalga oshiriladigan

boshqa tez-tez uchraydigan strategiyalarga faoliyatning aniqroq jihatlariga quyidagilar kiradi [24-28].

1. Differensiatsiyalash strategiyasi, o'ziga xoslikni qabul qilish, masalan, xizmat ko'rsatish sxemasida iste'molchilarga intilishdan iborat.

2. Vaqt parametriga asoslangan strategiya. Bunday strategiya ta'minlaydi asosan mahsulot va konsentratlarni tezkor yetkazib berishni ta'minlaydi ta'minot zanjirida keraksiz vaqtni yo'qotish bo'yicha, u yerda ya'ni mahsulotga hech qanday qiymat qo'shilmaydiganlar. Bunday xizmat uchun so'rovlar har doim mavjud, qaysi haqida aniq shug'ullanuvchi kompaniyalar muhim soni deydi tezkor yetkazib berish.

3. Atrof-muhitni muhofaza qilishga asoslangan strategiyalar (toza hududlar Atrof-muhitni muhofaza qilishga asoslangan strategiyalar (sof mantiq). Bunday strategiyalarda, masalan, pul tikish mumkin tabiiy ingredientlardan foydalangan holda mahsulot ishlab chiqarish uchun ingredientlar, tovarlarni birlashtirish, ko'p konteynerlardan foydalanish, maxsus talab qilmaydigan mahsulotlar ishlab chiqarishda, ishlatilgan materiallar, chiqindilar va boshqalarni qayta ishlash.

4. Hosildorlikni oshirish strategiyalari (qaytib olish). Narx pasaytirish mavjud imkoniyatlardan maksimal darajada foydalanishni maqsad qilgan resurslar. Agar "nozik" strategiya qutulish yo'llarini izlayotgan bo'lsa keraksiz imkoniyatlardan (binolar, transport va boshqalar) va resurslar, lekin samarali yo'llarni izlaydi ushbu ortiqcha mablag'lardan foydalanish (ijaraga berish, yangisini berish boshqa tashkilotlarga xizmatlar va boshqalar).

5. Qo'shilgan qiymat strategiyalari ikkalasini ham qo'shishga qaratilgan yakuniy mahsulotga iloji boricha ko'proq diqqat qaratish.

6. Diversifikatsiya yoki ixtisoslashuv strategiyalari. Bu strategiyalar mos ravishda yo'naltirilgan imkon qadar kengroq tor doiradagi xizmatlar, mahsulot turlari, faoliyat turlari. Masalan, transport kompaniyalari har qanday yukni tashish uchun: taralardan konteynerlarga, boshqa transport kompaniyalari esa uzoq yuklarga va boshqalarga faqat yetkazib beradi [2-30].

7. Diqqat strategiyasi diqqatni jamlash bilan tavsiflanadi bir segment yoki muayan ehtiyojlarni qondirish uchun xaridorlar guruhi, butun bozorni qamrab olishga intilmasdan. Strategiyaning maqsadi siz iste'molchilarning ehtiyojlarini qondirishdir, vakolatlari tufayli maqsadli segment vakolatli raqobatchilarga qaraganda yaxshiroq.

8. O'sish strategiyalari jamg'armalarga erishish istagiga asoslanadi geografik kengaytirish orqali miqyosda, ko'proq faoliyatni rivojlantirish, bozor ulushini oshirish va boshqalar.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Akbarjon, Gaffarov Makhamatzokir METHODS OF PASSENGER TRANSPORT LOGISTICS DEVELOPMENT IN THE CITY // Бюллетень науки и практики. 2020. №11. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/methods-of-passenger-transport-logistics-development-in-the-city> (дата обращения: 24.11.2022).
2. Саримсаков Акбар Муминович ПУТИ РАЗВИТИЯ КОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПАССАЖИРСКОМ ТРАНСПОРТЕ // Universum: технические науки. 2021. №10-2 (91). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/puti-razvitiya-kommunikatsionnyh-tehnologiy-v-passazhirskom-transporte> (дата обращения: 24.11.2022).
3. Насиров, И. З., & Уринов, Д. О. (2021). Технология получения экологически чистого топлива для автотранспорта. Научно-технический журнал НаМИЭТ (Наманган муҳандислик технологияи институти илмий-техника журналы), Наманган: НамМТИ, 188-193.
4. Nasirov Ilham Zakirovich , Rakhmonov Khurshidbek Nurmuhammad ugli , Abbasov Saidolimkhon Jaloliddin ugli. (2022). Tests Of The Braun Gas Device. Journal of Pharmaceutical Negative Results, 1545–1550. <https://doi.org/10.47750/pnr.2022.13.S08.185>.
5. К.А.Турсунметов., Ф.Султонова «Тарози тошларининг яратилиш тарихи». Фан ва жамият журналы 2022/3
6. К.А.Турсунметов., Ф.Султонова Физика фанининг шаклланишида Осиё алломаларининг ўрни. Наманган муҳандислик технология институти ФИЗИКА-2022 Форум 3 октябрь 2022 йил.
7. G.Komolova. “Hosilani ketma-ketlikdagi ba`zi masalalarni yechishga tadbir`i.” “O`ZBEKISTON VA AVTOMOBIL SANOATI: FAN, TA`LIM VA ISHLAB CHIQRISH INTEGRATSIYASI” xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari, 386-389 betlar, AndMI.

Proceedings of International Congress on “Multidisciplinary Studies in Education and Applied Sciences”

Hosted Online from Ottawa Canada on December 10th, 2022.

www.conferencezone.org

8. Комолова Гулхаё, Халилов Муродил, “Stages of drawing up a mathematical model of the economic issue ”, Journal of ethics and diversity in international communication. Испания -2022.
9. To'ychiyev.Sh.Sh, &. A. (2022 г.30-апрел). BA'ZI NOAN'ANAVIY MASALALARNING YECHIMLARI. Eurasian Journal of Mathematical Theory and Computer Sciences, с.т: 65-68.
10. Sarimsakov Akbarjon, Gaffarov Makhamatzokir METHODS OF PASSENGER TRANSPORT LOGISTICS DEVELOPMENT IN THE CITY // Бюллетень науки и практики. 2020. №11. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/methods-of-passenger-transport-logistics-development-in-the-city> (дата обращения: 24.11.2022).
11. Саримсаков Акбар Муминович ПУТИ РАЗВИТИЯ КОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПАССАЖИРСКОМ ТРАНСПОРТЕ // Universum: технические науки. 2021. №10-2 (91). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/puti-razvitiya-kommunikatsionnyh-tehnologiy-v-passazhirskom-transporte> (дата обращения: 24.11.2022).
12. Gaffarov Mukhammadzokir, Tursunboyev Murodjon LOGISTIC MANAGEMENT OF URBAN PUBLIC TRANSPORT // Бюллетень науки и практики. 2021. №4. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/logistic-management-of-urban-public-transport> (дата обращения: 24.11.2022).
13. Gaffarov Mukhammadzokir, Akromaliyev Otkir DIGITALIZATION OF CUSTOMS DUTIES // Бюллетень науки и практики. 2021. №4. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/digitalization-of-customs-duties> (дата обращения: 24.11.2022).
14. Мирзаев Қахрамонжон Султонович 2022/5/25 Илм-фан, маданият, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари ҳамда уларнинг иқтисодийга таъсири. Андижон машинасозлик институти ва Воронеж Давлат техника университети, 299-303 б.
15. Қ.С.Мирзаев ва Ҳ.Қ.Ахмаджонова 2022/4/22 Автомобилларга оид мутахассисликларда тахсил олаётган талабаларда экологик билим ва маданиятни шакллантиришда, янги педагогик технологиялардан фойдаланиш масалалари, Инновационные подходы к современной науке. Российский университет Дружбы народов. Москва, Том-3, №3, 68-70 б.

Proceedings of International Congress on “Multidisciplinary Studies in Education and Applied Sciences”

Hosted Online from Ottawa Canada on December 10th, 2022.

www.conferencezone.org

16. Shodmonov Sayidbek Abduvayitovich, Abbasov Saidolimxon Jaloliddin o'g'li, & Xomidov Anvarbek Axmadjon o'g'li. (2022). RESPUBLIKAMIZDA YUKLARNI TASHISHDA LOGISTIK XIZMATLARNI QO'SHNI RESPUBLIKALARDAN OLIB CHIQISH VA RIVOJLANTIRISH OMILLARI . JOURNAL OF NEW CENTURY INNOVATIONS, 9(1), 83–90. Retrieved from <http://wsrjournal.com/index.php/new/article/view/1970>
17. Аббасов Саидолимхон Жалолиддин угли, Шодмонов Сайидбек Абдувайитович, & Хомидов Анварбек Ахмаджон угли. (2022). ОЦЕНКА ПОКАЗАТЕЛЕЙ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ВОДОРОДСОДЕРЖАЩИХ СОСТАВНЫХ ТОПЛИВ В ДВИГАТЕЛЯХ ВНУТРЕННЕГО СГОРАНИЯ. JOURNAL OF NEW CENTURY INNOVATIONS, 9(1), 101–108. Retrieved from <http://wsrjournal.com/index.php/new/article/view/1972>
18. Шодмонов С. А., Ортиков С. С., Abdiraxmonov R.A International jurnal for innovative Enjineering and Management Research Хиндистон Hyderabad 2021 THE RESULTS OF LOBORATORY STUDIES CONDUCTED TO DEVELOP THE TECHNOLOGIY OF RESTOROTION OF SHAFTS March-2021, Volume 10, Issue 03, Pages: 402-404. <https://ijiemr.org/downloads/Volume-10/ISSUE-3> 3 0.33 ball
19. Хомидов, А. А., Шодмонов, С. А., & кизи Турғунова, Г. А. (2022). Определить Поток Пассажиоров В Районе Города. Periodica Journal of Modern Philosophy, Social Sciences and Humanities, 12, 79-87. <https://periodica.org/index.php/journal/article/view/269>
20. N.I.Karimxadjaev I.B.Erkinov G.A.Turgunova (2021) “Development of the foundation of integrated methods of teaching the oretical knowledge in the distance education system using information technology” “Proceedings of ICRAS-2021 International Conference, 52-55.
21. T.O.Almataev G.A.Turgunova (2021) “Plastics in automotive industry” journal of innovations in scientific and educational research volume-1, issue-7 (part-1, 30-october), 16-24.
22. Г.А.Тургунова (2021) “Бринелл усулида материал қаттиқлигини аниқлаш жараёни тахлили” “Интернаука” часть 6, 31-34.
23. А.А.Хомидов . XAVFSIZLIK YOSTIQCHASI TURLARI. “ИРТЕРНАУКА” Научный журнал, №22(198) Часть 5, 9-12 ст.

-
24. Xomidov, AA, Abdurasulov, MSh . YO'LOVCHI VA YUK TASHISH SHARTNOMASI VA UNING MAZMUNI, MOHIYATI. “ИПТЕРНАУКА” Научный журнал, №45(221) Часть 3, 98-99 ст,
25. Xomidov, A.A., Abdirahimov, A.A. (2021). TRANSPORT LOGISTIKASIDA ZAHIRALAR VA OMBORLASHTIRISH. Internauka,(45-3) , 100-103.
26. Рахмонов, Х. Н., & Насиров, И. З. (2021). Обогащение синтез газом топливозвоздушной смеси ДВС. In Матер. Международной научно-практической конференции" Современные технологии: проблемы инновационного развития и внедрения результатов (5 августа 2021 г.)". Петрозаводск: МЦНП" Новая наука" (р. 21).
27. Носиров, И. З., & Умаров, А. А. (2014). Озонная смесь для двигателя внутреннего сгорания. Вестник АСТА Туринского политехнического университета в городе Ташкенте, (4), 55-59.
28. Насиров И.З., Тешабоев У.М. Высокоэффективный реактор с электролизёром для двигателя внутреннего сгорания // Просвещение и познание. 2022. №1 (8). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/vysokoeffektivnyy-reaktor-s-elektrolizyrom-dlya-dvigatelya-vnutrennego-sgoraniya> (дата обращения: 23.11.2022).
29. Rahmatullo Rafuqjon o'g'li Rahimov (2022). Avtomobil transportida tashuv ishlarini amalga oshirishda harakat xavfsizligini ta'minlash uslublarini takomillashtirish yo'llari. ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА В XXI ВЕКЕ, 750-754.
30. Zakirovich, N. I., Muminovich, S. A., Mirzaahmadovich, T. U., & Toshtemirovich, G. M. Tests of a reactor for supplying hydrogen and ozone to an internal combustion engine. International Journal of Early Childhood Special Education (INTJECSE) ISSN, 1308-5581.